

Bogomil Ferfila

**DRŽAVE AZIJSKEGA
ISLAMA**

Prva knjiga

1/2

Ljubljana, 2019

VSEBINA

Prva knjiga

INDONEZIJA	1
UVOD	3
ZGODOVINA	5
ETNIČNA SESTAVA	52
JEZIKI	54
RELIGIJA	55
KULTURA	57
ŽENSKÉ V INDONEZIJSKI DRUŽBI	63
POLITIČNI SISTEM	69
VERSKI PLURALIZEM IN ISLAM	73
RAZMERJE MED ISLAMOM IN DRŽAVO	88
GOSPODARSTVO	109
BALI	119
PRESEDOVANJE MEGAWATI SUKARNOPUTRI IN SUSILA BAMBANGA YUDHOYONUJA V OBDOBJU 2000–2014	129
PRESEDNISKE VOLITVE LETA 2014 IN ZMAGA JOKO WIDODOJA	133
PANCASILA KOT NARODNA IDEOLOGIJA INDONEZIJE	142
ŽENSKÉ, ISLAM, DEMOKRACIJA	148
ISLAM IN ZUNANJA POLITIKA	164
PRIMERI INDONEZIJSKIH POLITIK	172
INDIJA	189
ZGODOVINSKI PREGLED	191
KRONOLOGIJA	196
POGLAVJA IZ INDIJSKE STARODAVNE DEDIŠČINE	212
POGLAVJA IZ OBDOBJA MUSLIMANSKIH VDOROV IN PREVLADE	222
ZAHODNA KOLONIZACIJA IN BRITANSKO OBDOBJE	231

NEODVISNA INDIJA	249
VERSKO-KASTNO-ETNIČNA STRATIFICIRANOST IN DIFERENCIRANOST INDIJSKE DRUŽBE	261
POLITIČNI SISTEM	351
INDIJSKI GOSPODARSKI ČUDEŽ	360
NOVEJŠI GOSPODARSKI IN POLITIČNI RAZVOJ INDIJE ..	394
MUSLIMANI V INDIJI	413
PAKISTAN	467
UVOD	469
NASTANEK IN KONEC CENTRALIZIRANEGA PAKISTANA	475
ETNIČNA SESTAVA IN KONFLIKTI (NOVEGA) PAKISTANA	485
MED DEMOKRACIJO IN AVTOKRACIJO	500
TRI OBDOBJA VOJAŠKIH DIKTATUR	522
SODSTVO, MEDIJI IN NEVLADNE ORGANIZACIJE	537
ISLAM KOT POLITIČNA RELIGIJA	542
ANTAGONIZMI PAKISTANSKE DRUŽBE	560
NOVEJŠI RAZVOJ	577
MALEZIJA	593
UVOD	595
JUGOVZHODNA AZIJA	609
PRVOTNI PREBIVALCI MALEZIJE IN NJIHOVA KRALJESTVA	628
EVROPSKO KOLONIALNO OBDOBJE	637
DRUGA SVETOVNA VOJNA V JUGOVZHODNI AZIJI IN RAZPAD KOLONIALNEGA SISTEMA	652
MALEZIJA V OBDOBJU 1965–2013	669
NOVEJŠI RAZVOJ MALEZIJE	683
KAZAHSTAN	693
UVOD	695
STAREJŠA ZGODOVINA	699
NEODVISNI KAZAHSTAN	703
NURSULTAN NAZARBAJEV – VEČNI PREDSEDNIK	710

POLITIČNI SISTEM.....	721
GOSPODARSTVO	726
ZUNANJA POLITIKA IN VOJAŠTVO	731
FIZIČNA IN SOCIALNA GEOGRAFIJA.....	733

Druga knjiga

TADŽIKISTAN	737
UVOD.....	739
STAREJŠA ZGODOVINA	743
NEODVISNI TADŽIKISTAN	749
POLITIČNI SISTEM.....	758
GOSPODARSTVO	767
ZUNANJA POLITIKA IN VOJAŠTVO	772
FIZIČNA IN SOCIALNA GEOGRAFIJA.....	776
TURKMENISTAN	779
UVOD.....	781
STAREJŠA ZGODOVINA	786
NEODVISNI TURKMENISTAN.....	794
POLITIČNI SISTEM.....	805
GOSPODARSTVO	813
ZUNANJA POLITIKA IN VOJAŠTVO	820
FIZIČNA IN SOCIALNA GEOGRAFIJA.....	826
UZBEKISTAN	835
UVOD.....	837
STAREJŠA ZGODOVINA	840
NEODVISNI UZBEKISTAN	843
POLITIČNI SISTEM.....	847
GOSPODARSTVO	855
ZUNANJA POLITIKA IN VOJAŠTVO	861
FIZIČNA IN SOCIALNA GEOGRAFIJA.....	866

BANGLADEŠ	869
STAREJŠA ZGODOVINA	871
NEODVISNI BANGLADEŠ	875
STRANKARSKA IN PARLAMENTARNA POLITIKA	880
POLITIČNO NASILJE IN PRISILNE IZGINITVE	890
GOSPODARSTVO IN OSTAJAJOČI PROBLEM REVŠČINE ..	894
FIZIČNA IN SOCIALNA GEOGRAFIJA	907
ZUNANJA POLITIKA IN VOJAŠTVO	912
BRUNEJ	915
STAREJŠA ZGODOVINA	917
ENKRATNI BRUNEJSKI SULTAN	923
NEODVISNOST	930
FIZIČNA IN SOCIALNA GEOGRAFIJA	932
GOSPODARSTVO IN KULTURA	935
ZUNANJA POLITIKA IN VOJSKA	941
POLITIKA IN ČLOVEKOVE PRAVICE	944
TURČIJA	949
UVOD	951
PRVE ERDOGANOVE POTEZE	953
ERDOGAN PREVIDNO UTRJUJE SVOJO OBLAST DOMA IN NA TUJEM	958
PRIPRAVA TERENA ZA PREHOD NA AVTORITARNI PRESEDNIŠKI SISTEM – POSKUS VOJAŠKEGA UDARA? ..	962
KURDSKO VPRAŠANJE	970
ERDOGAN POSTANE PREDSEDNIK DRŽAVE TER ZATIRA VSE OBLIKE OPOZICIJE	975
ZUNANJA POLITIKA	981
TURČIJA KOT SREDNJA IN VZPENJAJOČA SVETOVNA SILA	1003
TURČIJA PO SPODLETELEM VOJAŠKEM UDARU 15. JULIJA 2016.	1018
AFGANISTAN	1049
ETNIČNA SESTAVA AFGANISTANA	1051

VOJAŠKI UDAR IN VLADANJE PREDSEDNIKA MUHAMMADA DAOUDA – ZAČETEK VEČ KOT 40 LET TRAJAJOČE VOJNE.....	1069
VLADAVINA KOMUNISTOV IN SOVJETSKA INVAZIJA.....	1077
SOVJETSKA VLADAVINA.....	1084
MUDŽAHIDI, DRŽAVLJANSKA VOJNA IN VLADAVINA TALIBANOV.....	1100
AMERIŠKA VLADAVINA – Z GLAVO SKOZI »VIETNAMSKI« ZID.....	1119
NOVEJŠE POLITIČNO DOGAJANJE.....	1181
MALDIVI	1223
UVOD.....	1225
NARAVNO IN UMETNO SPREMINJANJE OTOKOV.....	1229
PODvodni svet MALDIVOV.....	1232
ŽIVALSKI SVET.....	1238
STAREJŠA ZGODOVINA MALDIVOV.....	1240
BRITANSKI PROTEKTORAT.....	1243
NEODVISNOST IN REPUBLIKA.....	1247
MALDIVI V 21. STOLETJU.....	1251
AZERBEJDŽAN	1259
STAREJŠA ZGODOVINA.....	1261
NEODVISNI AZERBAJDŽAN.....	1280
POLITIČNI SISTEM.....	1287
GOSPODARSTVO.....	1295
ZUNANJA POLITIKA IN VOJAŠTVO.....	1300
FIZIČNA IN SOCIALNA GEOGRAFIJA.....	1303
KIRGIZIJA	1317
UVOD.....	1319
STAREJŠA ZGODOVINA.....	1322
NEODVISNA KIRGIZIJA.....	1324
POLITIČNI SISTEM.....	1334
GOSPODARSTVO.....	1340
ZUNANJA POLITIKA IN VOJAŠTVO.....	1345

FIZIČNA IN SOCIALNA GEOGRAFIJA	1348
TRADICIJA STEPE	1361
ISLAMSKÉ VEJE, ŠOLE IN DENOMINACIJE	1383
PORAZDELITEV SVETOVNIH RELIGIJ	1385
MUSLIMANSKE DENOMINACIJE	1388
ISLAMSKO PREBIVALSTVO V SVETU	1425
LITERATURA	1457
RECENZIJA Red. prof. dr. MARJAN BREZOVŠEK	1553
RECENZIJA Red. prof. dr. MIRO HAČEK	1555

INDONEZIJA

UVOD

Največja otoška država na svetu se razteza okoli ekvatorja med indokitajsko celino in Avstralijo ter šteje kar 13.667 otokov. Indonezijski arhipelag meri več kot pet tisoč kilometrov v širino, od Sumatre na zahodu (otok južno od Tajske) pa do Papue Nove Gvineje na vzhodu, po dolžini pa sega kakih osemsto kilometrov čez in približno enako razdaljo pod ekvator. Na jugu in na zahodu jo obliva Indijski ocean, ki se severno od Avstralije prelevi v Timorsko in Arafursko morje kot indonezijsko vzhodno morsko mejo. Z ravnilom potegnjena celinska vzhodna meja jo loči od Papue Nove Gvineje, nato pa proti severu ponovno prostranstva zahodnega Pacifiškega oceana. Severno od Indonezije so tudi Sulu, Celebes in južno Kitajsko morje. Tu je še preostala celinska meja z Malezijo, ki poteka po otoku Borneo, pa Malaška ožina, ki Indonezijo loči od Malezijskega polotoka in Singapurja. Indonezija ima tako le 2.600 kilometrov zemeljskih meja, obal pa kar 55.000 kilometrov.

Od vse množice otokov jih je poseljenih okoli tri tisoč, kar pa je dovolj, da je Indonezija s skoraj 200 milijoni prebivalcev peta država na svetu.

Dobršen del Indonezije leži na loku, ki se na zahodu začne s Sumatro, z Javo kot osrednjim delom ter manjšimi otoki, Bali, Lombok, Sumbawa, Sumba, Flores in Timor na zahodu. Severno od tega loka je tretji največji otok na svetu, Borneo, katerega indonezijski del se imenuje Kalimantan. Vzhodno leži izjemno razgiban, v pet krakov razčlenjeni otok Celebes (po indonezijsko Sulawesi), nato niz manjših otokov, Halmahera,

Maluku, Seram in Buru, na skrajnem vzhodu pa otok Nova Gvineja, katerega indonezijski del se imenuje Irian Jaya.

Zanimivo je, da indonezijska vlada za svoj teritorij šteje vse morske ožine in morja med otoki, čeprav običajno dopušča prost prehod tujih ladij.

Ker leži Indonezija nad in pod ekvatorjem, je njena klima morsko tropska-vročna: vlažna in bolj ali manj bogata s padavinami. Različni letni časi so povezani z različnimi vetrovi. Zahodni monsuni vetrovi Indije, ki prinašajo dež, so najmočnejši blizu azijske celine, suhi vzhodni monsoni iz Avstralije pa določajo vreme zlasti v vzhodni Indoneziji. Sicer pa velja, da je količina padavin, temperatura in vlažnost v različnih delih države precej različna pač glede na nadmorsko višino, vetrove in oddaljenost od morja. Obdelana je le približno ena desetina celotnega ozemlja, polovica je namenjena rižnim poljem (wet rice cultivation). V nekaterih predelih Jave, Sumatre in na Baliju jim uspe pobrati celo dve žetvi na leto. Večino države (dve tretjini) pokrivajo deževni gozdovi. Nad 1500 metrov najdemo visokogorske gozdove, ob obalah Sumatre, Kalimantanana in Irian Jaya pa močvirne predele.

ZGODOVINA

Meje današnje Indonezije niso bile postavljene vse do 20. stoletja. Prejšnja zgodovina je tako bolj zgodovina njenih ljudstev kot pa indonezijske državnosti.

ZGODNJE OBDOBJE

V obdobju, ko se indonezijsko območje prvič pojavi v zgodovinskih analih, je imel indijski podkontinent že pomembno vlogo v tedanji svetovni trgovini. Ko se je njegova menjava z rimskim cesarstvom zmanjšala, so se začeli krepiti trgovinski tokovi med Indijo in Indonezijskim arhipelagom. Okoli 2. stoletja se na Javi, Sumatri in Borneu pojavijo prve države, ki so bile organizirane po indijskem vzoru. Prva pomembnejša država je bila Trivijava na Južni Sumatri v sredini 7. stoletja. Svoj pomorski in trgovinski pomen je gradila na kontroli Malaške in Sundaške ožine, ki sta bili poglavitna prehoda v Indijski ocean. To ji je uspevalo polnih šest stoletij. Nato je vodilno vlogo prevzela država Majapahit na Javi (od 1300 do 1500), ki je dobršen del vzhodnega dela Indonezijskega arhipelaga in Malaje. Medtem ko je bila v Srivijavi uradna vera budizem Mahajana, je Majapahit združila budizem in hindujski šivaizem v eno državno religijo. Zadnji veliki indonezijski imperij je bil Mataram v osrednji in vzhodni Javi konec 16. stoletja. Pomemben je njegov vpliv kot razširjevalca islama, posebej še pod vodstvom sultana

Agunga (1613–1645). Po prihodu Portugalcev in Nizozemcev pa se začne njegov razkroj.

Evropski приход v jugovzhodno Azijo se začne s portugalskim zavzetjem strateško pomembnega islamskega verskega in trgovinskega središča Malake na Malaji 1511. leta. Desetletja prej so navigatorji v afriških obalah iskali prehod proti z začimbami bogati Indiji. Leta 1497 je Vasco de Gama objadral Rt dobre nade in osnoval pomorske in trgovinske baze v Indiji. Da bi monopolizirali donosno trgovino in z žarom misijonarske dejavnosti, so se Portugalci iz Indije usmerili proti indonezijskim otokom. Zasedba Malake je Portugalcem omogočala pomorsko in trgovinsko kontrolo Indonezije že v 16. stoletju. Njihov zaton pa se začne l. 1570, ko so ubili ternatskega sultana in so bili v šestletni vojni, ki je sledila, povsem izrinjeni iz Moluških otokov. Ko si je 1580. leta Španija podredila Portugalsko, so Portugalci obdržali le del Timorja, Malako pa so 1641. leta zasedli Nizozemci.

OBDOBJE NIZOZEMCEV

Leta 1626 je nizozemska vlada spodbudila združitev več trgovskih družb v Nizozemsko vzhodnoindijsko družbo (Dutch East India Company), ki je bila prvi svetovni delniški koncern. Z njo se je začelo obdobje trgovskega kolonializma v Indoneziji, saj Nizozemci za razliko od Portugalcev niso imeli nobenih pokristjanjevalnih, ampak zgolj profitnotrговske interese. Podobno kot Angleži v Indiji so tudi Nizozemci v Indoneziji vladali s pomočjo lojalnih glavnih guvernerjev in plemenskih

vodij, ki so jih v zameno podpirali pri uresničevanju njihovih ambicij. Le izjemoma je družba zavladala nad nekaterimi ozemlji, kot npr. v prvi polovici 18. stoletja, ko so se razplamtele vojne za Mataramovo dediščino.

Brezobzirna trgovinska politika družbe je skozi dvesto let obstoja omogočila izplačevanje 18-odstotnih povprečnih letnih dividend njenim delničarjem. Z njenim bankrotom 1800. leta pa se je končalo tudi obdobje indirektnne vladavine in začelo obdobje kolonialne nizozemske vlade. Ocenjuje se, da so visoki profiti, ki so temeljili na izkoriščanju indonezijskih bogastev, v 19. stoletju napravili Nizozemsko za eno od najbogatejših evropskih držav. Vse do konca 19. stoletja je nizozemska administracija v celoti nadzorovala le Javo, po drugih otokih pa so imeli postavljene le močne vojaške in trgovske postojanke. Kljub temu, da so nadvlado Nizozemcev nekako predpostavljali in priznavali, so bile izven Jave organizirane samostojne države, ki niso mogle ogrožati nizozemskih interesov. Konec 19. stoletja pa so novonastale evropske velesile, obenem z Britanci in Francozi, povečale pritisk za osvajanje novih kolonij. To je prisililo Nizozemce, da so do 1910. s kolonialnimi lokalnimi vojnami postopoma osvojili celotno ozemlje današnje Indonezije, z izjemo Vzhodnega Timorja. Zadnjih štirideset let nizozemske vladavine je obdobje t. i. »etične politike«, ki jo je prva razglasila kraljica Wilhelmina I. 1901. Kljub temu, da je bil osnovni namen te politike vladati v dobrobit indonezijskih prebivalcev, je bil to začetek konca nizozemske nadvlade. Obdobje »etične politike« je za domačine odprlo vrata zahodnega izobraževanja. Začela je nastajati indonezijska intelektualna elita, z njo pa tudi nacionalizem in sovraštvo do tuje nadvlade. Preostanek kolonialne vladavine je

bilo tarnanje Nizozemcev o nemožnostih uresničevanja dobrih namenov, kombinirano z obdobji grobega zatiranja porajajočih se nacionalnih gibanj.

L. 1916 je bil uveden Ljudski svet kot oblika sodelovanja domačinov v kolonialni upravi. Njegove pristojnosti pa so bile zgolj posvetovalne narave, imenovanje polovice članov je bilo prepuščeno kar glavnemu guvernerju. Preostalo polovico so volili na osnovi močno omejevanje volilne pravice. Kaj več kot institucija za izražanje pritožb Indonezijcev ni Ljudski svet nikoli postal, saj Nizozemci niso imeli namena gojiti politične kulture in sodelovanja domačinov, pač pa v prvi vrsti »red in zakon«, kot so po 1921. letu nekoliko redefinirali svojo »etično politiko«. Zato ni čudno, da so indonezijska nacionalna gibanja z odprtimi rokami sprejela Japonce, ko so 1942. leta okupirali Indonezijo. Čeprav zasledimo začetke indonezijskega nacionalizma že leta 1908 (med študenti medicine na Javi), se je pravi politični nacionalizem začel z ustanovitvijo Muslimanske zveze, ki je bila pod vplivom panislamskega gibanja iz konca 19. stoletja. Muslimanska zveza je ustvarila nov tip verske identitete, ki je bila izrazito antikolonialno usmerjena. Dobrih deset let kasneje je izgubila dobršen del svojega članstva, ki je prešlo v vrste bolj radikalne Islamske skupine in Komunistične partije Indonezije. Žarišče nacionalizma so bila tudi razna študentska društva, zlasti klub študentov bandunške tehniške univerze. Tu se kot njegov predsednik pojavlja tudi Sukarno, ki je ustanovil Nacionalno stranko. Nizozemci so nacionalna gibanja zatirali, njihove voditelje pa izganjali v kaznilnice na oddaljenih otokih. Po okupaciji so Japonci omogočili vrnitev voditeljev in

organizirali konfederaciji tako nacionalističnih kot muslimanskih organizacij pod japonskim tutorstvom.

REPUBLIKA

Tik pred kapitulacijo so Japonci obljubili, da bo celotno ozemlje nekdanj nizozemskih Vzhodnih Indov (East Indies) dobilo samostojnost. Hitrost japonske kapitulacije je presenetila tudi indonezijske voditelje in šele 17. avgusta 1945 sta Sukarno in Hatta izdala proglas za neodvisnost »v imenu indonezijskega ljudstva«. Nekakšen zarodek indonezijskega parlamenta je izvolil Sukarna in Hatto za predsednika in podpredsednika republike ter potrdil ustavno zasnovo unitarne države z močno izvršno oblastjo. Po nekajletnem vmešavanju z ameriško pomočjo podprtih Nizozemcev so morali tudi ti priznati novo stvarnost.

Novonastalo indonezijsko republiko je pretresala politična nestabilnost, vse slabši gospodarski rezultati, etnični konflikti, spori med vojsko in civilno oblastjo. Po vrsti notranjih kriz začne Sukarno 1957. leta projekt spreminjanja indonezijskega političnega sistema v smeri »vodene demokracije«. Odločilno je vplival na sestavo manj strankarskega vladnega kabineta in ustanovil nacionalni svet svetovalcev, sestavljen iz predstavnikov biznisa, sindikalnih, profesionalnih in religioznih združenj, pa tudi predstavnikov provinc. Vendar pa ustavna skupščina ni podprla Sukarna, zato jo je ob pomoči vojske, radikalnih nacionalistov in komunistov razpustil 5. julija 1959. V naslednjih mesecih je lansiral s simpatijami Moskve in Pekinga podprto protizahodno kampanjo, ki naj bi odvrnila pozornost javnosti od žgočih

notranjih ekonomskih in političnih problemov. Cilj je bil zaostriti odnose z Nizozemci in priključiti zahodni del Nove Gvineje (Irian Barat) k indonezijski državi.

Pod pritiskom Avstralije in ZDA so Nizozemci popustili ter predali ozemlje 1962. leta Združenim narodom, ti pa naslednje leto pod kontrolo Indonezije. Formalno priključitev (in preimenovanje iz Irian Barat v Irian Jaya – zmaga) pa je 1969. leta izvedel Soeharto. Od takrat dalje je domoljubno Svobodno gibanje Papua (Organisasy Papua Merdeka) začelo gverilsko bojevanje proti Indoneziji.

Takoj po »zmagi« nad Nizozemci v obdobju 1962–1963 je Sukarno že iskal in našel nove sovražnike, to pot v nastajajoči Malezijski federaciji, ki naj bi bila britanska kolonialna zarota oziroma način ohranjanja njihove vojaške in druge navzočnosti. Spet ga je podpirala vojska in Komunistična partija, ki je kot zbir sindikatov, mladinskih, ženskih, intelektualnih in drugih gibanj 1962. leta imela že deset milijonov članov. Tako je postala vsaj na papirju najmočnejša stranka v Indoneziji in najmočnejša komunistična stranka zunaj dežel komunističnega bloka. Začeli so se spopadi z malezijskimi obmejnimi silami na Borneu, sledila je prekinitev diplomatskih odnosov z Malezijo, pa tudi zaostritev odnosov z ZDA in Sovjetsko zvezo, ki nista poslušali Sukarnovega poziva na »uničenje« Malezije. Sukarnu pa se je pridružila Kitajska, ki je postajala vse bolj sovražna do nekdanjega sovjetskega zaveznika in je začela podpirati tudi Sukarnova prizadevanja po radikalizaciji neuvrčenega gibanja.

Ko je Malezija dobila sedež v Varnostnem svetu OZN, je Indonezija 1965. leta iz protesta celo izstopila iz Svetovne organizacije (kar ni napravila nobena država nikoli prej in nikoli

pozneje). Ena od zadnjih mednarodnih potez očitno že močno neuravnovešenega predsednika Sukarna je bila obljuba, da bo kmalu ustvaril novo in to »antiimperialistično« svetovno organizacijo.

Vendar mu je čas vladanja hitro polzel iz rok. Kot odgovor na galopirajočo inflacijo in gospodarski kaos je Komunistična partija začela propagandno akcijo, v kateri je za vse probleme krivila ZDA in druge zahodne imperialiste. Leta 1964 je začela v skladu z ideologijo diktature proletariata razlaščati zemljiško posest velikih lastnikov (»zemljiške gospode«) in s tem očitno prestopila Rubikon oblasti zasebne lastnine. Prišlo je do mobilizacije vojske, muslimanskih mladinskih skupin in intelektualcev. 30. septembra 1965 je del vodstva Komunistične partije ob podpori nekaterih disidentskih častnikov in njihovih enot skušal prevzeti oblast v Jakarti, oznaniti Revolucionarni svet kot novo vlado s Sukarnom še vedno kot predsednikom. Državni udar je vojska pod poveljstvom komandanta strateških vojaških rezervnih sil generala Soeharta zadušila v treh dnevih. Številne strani državnega udara še danes niso povsem razjasnjene. Koliko je bil v pripravah udeležen oziroma obveščen Sukarno, kakšno je bilo sodelovanje indonezijske in kitajske komunistične partije, kolikšen del vojske, pa tudi Komunistične partije je sploh sodeloval v udaru? Sledila je morija, ki so jo izvedle muslimanske mladinske skupine ob tihi podpori vojske in v kateri so pobili vodjo Komunistične partije Aidita, vodilne funkcionarje, člane in verjetno tudi številne ljudi, ki niso bili povezani ne s stranko ne z državnim udarom. Ocenjuje se, da je bilo pobitih od 250.000 do milijon ljudi. Sukarno je 11. marca 1966 predal oblast Sohartu, ki je prepovedal Komunistično partijo, končal

sovrážnost z Malezijo povrnili Indoneziji sedež v OZN in oblikoval politiko gospodarske stabilizacije. Sukarno je postopoma zapustil politično prizorišče.

Vladavino predsednika Soeharta običajno imenujejo Novi red (Orba). Da bi stabiliziral gospodarstvo, je zaprosil za pomoč Japonsko in Zahod. Po letu 1966 je mednarodni konzorcij, v katerem je sodeloval tudi IMF, vložil v indonezijsko ekonomijo 18 milijard dolarjev. Letna stopnja inflacije se je iz 600 % leta 1966 zmanjšala na 9 % leta 1972. V obdobju 1969–1975 so glavni proizvodni sektorji, od riža do nafte, hitro napredovali in kosmati družbeni proizvod je naraščal po stopnji 6 % letno. Sredi sedemdesetih let pa je postajala javnost vse bolj kritična. Vrstile so se obtožbe o korumpiranosti Orbine poslovne in vojaške elite, o neenakomerni razdelitvi učinkov gospodarske rasti. Sam predsednik Soeharto je dvakrat javno povedal, da ne on ne člani njegove družine niso bili vpleteni v nečedne posle. Da je preživel vse valove kritik in nezadovoljstva, se lahko Soeharto zahvali v prvi vrsti zvestobi njegovih varnostnih sil, politični kontroli, ki jo izvaja stranka Golkar, in nekakšnemu splošnemu prepričanju, da je njegov razvojni koncept še vedno boljši kot parlamentarna strankarska zmešnjava ali Sukarnova »vodena demokracija«.

Avgusta 1967. leta se je Indonezija pridružila Maleziji, Tajski, Singapurju in Filipinom pri oblikovanju Zveze jugovzhodnih azijskih narodov (ASEAN), v kateri je kmalu pridobila vodilno vlogo. Kot taka je igrala tudi ključno vlogo v ameriški zunanji politiki do tega dela sveta, kar je pomenilo tudi obilen dotok vojaške pomoči.

VZHODNI TIMOR

Vzhodni Timor je prišel v sklop portugalske kolonialne uprave 1702. leta. Dekolonizacijsko gibanje se je začelo šele leta 1974, avgusta 1975 pa je izbruhnila državljanska vojna, kar je dokončno zlomilo portugalski režim. 27. novembra 1975 je revolucionarna fronta Timorja (Fretilin) proglasila neodvisnost. Vendar je indonezijska vojska 7. decembra 1975 izvedla invazijo in otok zasedla. Že julija 1976 je bil Vzhodni Timor kot 27. provinca priključen Indoneziji kljub gverilskemu odporu Fretilina.

Združeni narodi niso nikoli priznali okupacije in so imeli Portugalsko za legalnega upravitelja. Indonezija seveda ni priznala, da je otok zasedla njena vojska, pač pa je govorila o akciji indonezijskih prostovoljcev, ki so se odzvali prošnjam za pomoč štirih političnih strank, ki so bile izpostavljene terorju Fretilina. Te stranke naj bi proglasile združitev Vzhodnega Timorja z Indonezijo, zato je bila državljanska vojna neizogibna posledica Fretilinove proglasitve neodvisnosti.

Leta 1990 sta se Indonezija in Portugalska dogovorili, da bo portugalska parlamentarna delegacija obiskala Vzhodni Timor, da bi se državi postopno pomirili. Kmalu po odpovedi obiska pa je prišlo do pokola civilistov na pokopališču cerkve Santa Cruz v Diliju (12. novembra 1991). Indonezijska vojska je začela streljati na demonstrirajoče pogrebce in ubila od 51 (uradne številke) do 180 ljudi (novinarske ocene). Zaradi precejšnje pozornosti, ki jo je mednarodna javnost posvetila pokolu, je bila indonezijska vlada prvič prisiljena, da je opravila sodno preiskavo. Zaključno poročilo je sicer obsodilo vojaško akcijo, vendar kot v posmeh so bili prijeti demonstrantje obsojeni na

težke zaporne kazni (10 let in več). Vojaki, ki so bili spoznani za krive streljanja na neoborožene demonstrante, so večinoma dobili le disciplinski opomin ali malenkostne kazni. Poveljujoči oficir pa je bil samo premeščen. Vzhodni Timor je bil tako odločilno postavljen na oči svetovne javnosti. 20. aprila 1993 so se predstavniki Indonezije in Portugalske sestali v Rimu in skušali doseči nekakšen sporazum, vendar brez uspeha. V ZDA je poboj v Diliju sprožil val polemik, povezanih zlasti s pošiljanjem orožja in gospodarskim sodelovanjem ZDA in Indonezije. Vse to je nekako prisililo Jakarto, da je začela izbirati nekoliko »mehkejše« različitve podrejanja Vzhodnega Timorja. Fretilin pa je nadaljeval z oboroženimi akcijami, kljub temu da je indonezijska vojska občasno polovila njegove voditelje. Tako so prijeli in obsodili Joseja Alexandra Xanana Gusmao in Antonia Gomesa Mauhunu da Costa, Fretilin pa je postal še aktivnejši pod vodjem Konisom Santano.

ODCEPITVENE TENDENCE V SUMATRI IN POJAV OPOZICIJE

Prevladujoča muslimanska religija je bila vedno vir možnih konfliktnih situacij v Indoneziji, saj je le težko pristala na nemešavanje v civilno družbo in državo. Val muslimanskega protivladnega ogorčenja v osemdesetih letih je izbruhnil kot posledica spopada med muslimanskimi demonstranti in vladno vojsko 12. septembra 1984 v Jakarti, kjer je bilo vsaj trideset mrtvih. Vladi se je pripisovala antimuslimanska usmerjenost tudi zaradi sprejema zakona o društvih 1985. leta, kjer se je od

vseh organizacij zahtevalo, da sprejmejo kot svojo ideološko osnovo državno ideologijo Pancasila. Očitali so ji tudi povezanost s kitajskimi poslovnimi krogi.

Marca 1988 je bil na predsedniških volitvah Soeharto izvoljen še za naslednjih pet let. Julija istega leta je Indonezija organizirala v Jakarti prvo srečanje vseh vojskujočih se strani v Kambodži, leto pozneje pa je skupaj s Francijo predsedovala pariški Mednarodni konferenci o Kambodži, ki je skušala najti miroljubno rešitev za razdeljeno državo.

1988. leta je prišlo do nove odcepitvene krize, to pot v severozahodni Sumatri, kjer je gibanje Aceh Merdeka močno okrepilo pritisk za odcepitev province (posebnega ozemlja) od Indonezije. Do konca 1990. leta je bilo v spopadih ubitih okoli dvatisoč upornikov, civilistov in vojakov. Na splošnih volitvah 1992. leta je vladajoča skupina Golkar dobila udobnih 68 % vseh glasov, kar je bilo 5 % manj kot leta 1987, vendar se je prvič v novejši zgodovini pojavila tudi neuradna opozicija Forum demokracije in Peticija 50. Indonezija je bila v devetdesetih letih precej aktivna v mednarodnih odnosih. Igrala je pomembno vlogo v miroljubnem razreševanju kambodžijskih problemov, avgusta 1990 obnovila diplomatske odnose s Kitajsko (ki so bili prekinjeni 1965. leta), 1992. leta pa je prevzela predsedstvo gibanja neuvrščenih za naslednja tri leta. Izboljšala je tudi odnose s sosednjo Avstralijo, ki so dosegli eno izmed najnižjih točk 1986. leta, ko so se v avstralskih časopisih pojavili članki o korupciji v indonezijski vladi. Junija 1991 je z njo podpisala sporazum Timor Gap o črpanju nafte in plina. Pobjo v Diliju je odnose ponovno poslabšal, vendar so se spet izboljšali po obisku avstralskega predsednika Paula Keatinga v Jakarti, ki

je pozneje na obisku v Washingtonu prepričal ZDA, da svoje gospodarske in vojaške pomoči Indoneziji ni povezovala s kršitvijo človekovih pravic.

Neustrezna razvitost infrastrukture in korumpiranost vladnih služb sta bila glavna razloga za zmanjšan obseg tujih investicij v letu 1992, vendar je indonezijsko gospodarstvo še ostalo v vzponu. V naslednjih dveh letih so bile živahne diskusije o prihodnjih ekonomskih politikah, ki naj bi jih zaobsegel Drugi dolgoročni (25-letni) razvojni plan z začetkom v aprilu 1994. Eden izmed njegovih poudarkov naj bi bila nadaljnja deregulacija indonezijskega gospodarstva in zmanjševanje strukturalnih ovir za nove investicije.

Marca 1993 si je Soeharto zagotovil še šesti petletni predsedniški stolček, novi podpredsednik pa je postal nekdanji vojaški šef predsednikovega štaba Try Sutrisno in to predvsem zaradi pritiska vojske. Njegovo vojaško ozadje ni preveč ustrezalo predsedniku Soehartu, saj so se ponovno razplamtele razprave o dvojni vlogi indonezijske vojske v družbi. Soeharto pa je uspel zmanjšati število vojaških predstavnikov v novem kabinetu in na mesto predsednika stranke Golkar imenovati civilista. Vseeno pa so novega podpredsednika Sutrisna pojmovali kot verjetnega naslednika ostarelega predsednika Suharta.

VZPON SUKARNOVE HČERKE IN DELAVSKI NEMIRI

Na kongresu stranke Golkar oktobra 1993 je bil v predsedstvo stranke prvič izvoljen civilist, minister za informiranje,

Harmoko. Predsednik Suharto je nepričakovano potrdil njegovo kandidaturo in menili so, da je to storil z namenom preprečiti vojski predlagati svojega kandidata, kot je bil primer pri podpredsedniku Sutrisnu. Na tem kongresu sta bila na vodstveni poziciji izvoljena tudi Suhartova hčerka Siti Hardijanti Rukmana in njegov sin Bambang Trihatmodjo (Schwartz, 1994).

Na kongresu indonezijske demokratske stranke je bila kljub vmešavanjem oblasti, ki so skušale preprečiti njeno zmago-slavje, za predsednico izvoljena hčerka nekdanjega predsednika Sukarna Megawati Sukarnoputri (Vatihiotis, 1993).

Junija 1993 je ZDA postavila rok februar 1994 kot zadnjo mejo, da Indonezija izboljša pravice delavcev ali pa izgubi trgovinske privilegije v sklopu Splošnega sistema preferenc. Vlada je bila prisiljena izvesti reforme v korist edinega registriranega sindikata Zveza vseh indonezijskih delavcev. Znatno je povečala minimalno plačo in spremenila zakon o delovnih razmerjih iz 1986. leta, ki je omogočil vmešavanje vojske v delovne spore. Prišlo je do vrste štrajkov, kjer so delavci obtoževali delodajalce, da nočejo izplačevati novih minimalnih plač in zahtevali izboljšanje delovnih pogojev.

Februarja 1994 je neodvisni sindikat Indonezijska napredna zveza dela, katerega uradno vlogo za registracijo so zavrnil, pozval na vsesplošno enournno stavko. Dva dni pred napovedanim štrajkom so aretirali njegovega generalnega sekretarja Pakhapana in ga obtožili netenja sovraštva zoper vlado (naslednji mesec so ga pod mednarodnimi pritiski izpustili).

Aprila 1994 je prišlo do izbruha nemirov v Medanu na Sumatri, kjer so delavci zahtevali boljše pogoje dela in višje plače. Prišlo je do napada na kitajsko lastnino in kitajske menedžerje,

kar je bilo odraz vsesplošnega prepričanja, da je kitajska manjšina v Indoneziji imela velike koristi in delež v hitri gospodarski rasti. Kasneje je prišlo do štrajkov še v drugih delih severne Sumatre. Vodjo sindikata Indonezijska napredna zveza dela Pakhpana so ponovno zaprli in obsodili na štiri leta.

Januarja 1995 je vojska oznanila, da je začela preiskavo zoper 300 članov demokratske stranke zaradi suma njihove povezanosti s poizkusom državnega udara 1965. leta. Osumljeni člani naj bi imeli v prepovedani komunistični stranki sorodnike ali druge vrste stikov. Šlo je seveda za očiten poizkus diskreditacije politične opozicije. Hčerki Megawati Sukarnoputri so tudi prepovedali udeležbo na komemoraciji ob 25 letnici smrti njenega očeta Sukarna, deloma zaradi strahu pred izbruhom nemirov, deloma zaradi strahu, da bi se podpora Sukarnovi hčerki in njeni stranki še povečala.

Skozi celotno 1995. leto so indonezijske oblasti skušale vzroke za socialne nemire pripisati komunističnim diverzijam in poudarjale, da je vzpon komunizma ogrožanje nacionalne varnosti. Vrhovni poveljnik vojske je imenoval nekaj znanih disidentov, tudi Pakhapana, ki naj bi skušali v državo vtihotapiti skupinice s ciljem obuditve komunizma. Na Javi so kot prevratnike aretirali 300 ljudi, ki naj bi uporabljali taktiko komunistične stranke.

Pod širokim mednarodnim pritiskom glede kršenja človekovih pravic pa je moral Suharto v juliju 1995 pokazati spet malo dobre volje. Objavil je pomilostitev treh zapornikov, obtoženih sodelovanja v državnem udaru 1965. leta, ter da bodo oblasti umaknile oznako ET (bivši politični zapornik) iz dokumentov. To oznako je imelo okoli 1,3 milijona ljudi, ki so bili večinoma

aretirani po državnem uradu 1965. leta, nato pa brez procesa izpuščeni. Seveda so zaradi te oznake imeli kup omejitev (npr. pri zaposlovanju) in bili tudi drugače zapostavljani. Prav tako je vlada razveljavila zakone, ki so predpisovali dovoljenja za politična zbiranja, ostala pa je obveznost obveščanja varnostnih sil (Liddle, 1996).

Decembra 1995 je Suharto izvedel nepričakovano reorganizacijo vladnega kabineta, v kateri je odpustil trgovskega ministra, ki je bil varovanec prof. Jusufa Habibieja, tedaj vplivnega muslimanskega voditelja in predsednika združenja indonezijskih muslimanskih intelektualcev, ki je povežalo širok spekter muslimanskih interesov. To se je zgodilo dan pred Habibiejevo ponovno izvolitvijo na mesto predsednika. Šlo je za Suhartovo sporočilo oziroma opozorilo Habibieju, da naj brzda svoje politične ambicije. »Zanimiv način političnega komuniciranja samodržca Suharta!«, lahko rečemo.

VOLITVE IN NEMIRI 1997. LETA

Vlada se je začela pripravljati na volitve 1997. leta in postajala vse bolj zaskrbljena zaradi popularnosti opozicije stranki Golkar.

Vplivni član združene razvojne stranke (ki je poleg Golkarja in indonezijske demokratske stranke še lahko sodelovala na volitvah v času Suhartove vladavine do leta 1998) Bintang Pamungkas je bil obsojen na 3-letni policijski nadzor. Vseeno pa je napovedal ustanovitev nove stranke združene demokratske stranke, ki pa sta ji tako vojska kot vlada zavrnila priznanje.

Še bolj zvito se je Suharto lotil Sukarnove hčerke in njene

stranke. Vladni pristaši znotraj stranke so organizirali stran-karski kongres v mestu Medan ter Megawatijevo odstranili z mesta predsednice stranke. Na njeno mesto so postavili bivšega predsednika Soerjadija. Člani stranke, zvesti Megawatijevi, pa so po vsej državi organizirali demonstracije in okupirali strankine urade v Jakarti. Ob poizkusu vojske in Soerjadija, da jih nasilno izselijo, je v Jakarti prišlo do množičnih nemirov in spopadov, v katerih je bilo na stotine ranjenih in mrtvih. Varnostne sile so dobile ukaz, da streljajo na demonstrante.

Do konca nemirov je vlada obtožila ljudsko demokrasko stranko, ki je bila majhna stranka pod vplivom marksizma, da je naslednica komunistične stranke in odgovorna za nemire. Aretirali so njenega predsednika, pa tudi sindikalnega voditelja Pakhapana.

Skušajoč zmanjšati pritisk politične opozicije je Suharto pred zakonodajnimi volitvami 1997 ukazal vojski zatreti vse poli-tične disidente. Prepovedali so množična zbiranja med volilno kampanjo, ter oznanili, da morajo biti vsi govori pregledani, da bo tako zagotovljena njihova skladnost z načeli pancasila.

Novo pisarno Megawatijeve frakcije indonezijske demo-kratske stranke so prepovedali in vojska jo je zaprla. Kandidate za volitve, ki jih je predlagala, so brisali iz kandidatnih list.

Pred splošnimi volitvami 29. maja 1997 je vlada dovolila 25 dni volilne kampanje obenem s prepovedjo, da bi dve stranki istočasno vodili kampanjo v isti regiji. Kljub takšnim določbam in prisotnosti velikih varnostnih sil je prišlo do izbruhov nasi-lja. Rezultat volitev, ki so jih obtoževali raznih goljufij, je bil ugoden za Golkar, ki je dobil 74,3 % (leta 1992 68,1 %) ter 325 sedežev, združena razvojna stranka 89 sedežev, indonezijska

demokratska stranka pod vodstvom Soerjadija 11 sedežev (56 leta 1992).

Skozi vse 1997. leto pa so se nadaljevali socialni nemiri kot posledica verskih nasprotij, dohodkovnih razlik med socialnimi in etničnimi skupinami, ter programa preseljevanj znotraj države, ki so ga uvedli 1971. leta. Do najhujšega izbruha je prišlo v Zahodnem Kalimantanu decembra 1996, ko so pripadniki plemena Dajak pobili na stotine preseljencev Maduresov kot povračilo za napad muslimanske mladine na lokalne šolarke. Tisoči beguncev so iskali zatočišče drugje.

V dvodnevni nemirih na Južnem Sulawesiju je zaradi umora muslimanske deklice s strani mladih Kitajcev umrlo 6 ljudi in bilo uničenih veliko kitajskih hiš in drugega premoženja.

Zaradi velikega znižanja vrednosti indonezijske rupije med avgustom in oktobrom 1997 je bila Suhartova vlada prisiljena sprejeti reševalni program Mednarodnega denarnega sklada (MMS), ki naj bi povrnil zaupanje v narodno gospodarstvo.

Suhartovi vladi pa ni uspelo izvesti reform, saj se je bal, da bo prišlo do socialnih in političnih nemirov. Prav tako bi reforme prizadele koristi njegovih družinskih članov, sorodnikov in prijateljev, ki so si nagrabili donosne monopole in carinske zaščite njihovih podjetij. Zaupanje v indonezijsko gospodarstvo je še upadlo decembra 1997, ko so se razširile govorice o Suhartovem slabem zdravju, kar je sprožilo negotovost glede njegovega naslednika. Prišlo je do nepričakovanega sestanka muslimanskih voditeljev in intelektualcev, vključno s člani združenja indonezijskih muslimanskih intelektualcev, ki so se združili okoli Amiena Raisa, ki je že ponudil svojo predsedniško kandidaturo. Abdurahman Wahid, vodja največje muslimanske organizacije

Sveta učenjakov in njenega demokratičnega foruma, ki sprva ni bil prisoten, se je kasneje priključil Raisu in Megawatijevi (ki je z njima sklenila neformalno zvezo) v njihovih zahtevah, da Sukarno odstopi. Tudi Megawatijeva se je razglasila za predsedniško kandidatko.

ODSTOP PREDSEDNIKA SUHARTA

V letu 1998 se je nadaljevalo skokovito upadanje vrednosti indonezijske rupije. Hitra rast cen osnovnih prehrablenih potrebščin je povzročila množične proteste, nato pa brezglavo kupovanje in kopičenje hrane. Kljub širokemu nasprotovanju njegovi kandidaturi je Suharto oznanil, da je sprejel Golkarjev predlog za predsednika in si tako zagotovil zmago na predsedniških volitvah 10. marca 1998. Od 13 kandidatov za podpredsedniško mesto je Suharto podprl Habibieja. Po volitvah je sestavil 36 člansko vlado, v kateri je bilo veliko sorodnikov in prijateljev, kar je bilo v nasprotju z navodili MMS in sprožilo še več nezadovoljstva po državi.

Študentje so na velikih demonstracijah zahtevali Suhartov odstop ter gospodarske in politične reforme.

5. maja je prišlo v Jakarti do velikih demonstracij zaradi napovedane 70 % podražitve goriva in v nekaj dneh so se nemiri razširili po vsej državi. V naslednjih dveh tednih je bilo ubitih na stotine ali tisoče ljudi glede na različne vire. Uničenih je bilo na tisoče hiš in avtomobilov, veliko je bilo mrtvih tudi med roparji, ki so ostali ukleščeni v ognju zgradb, ki so jih pelenili. Indonezijska etnična kitajska manjšina je bila pogosto tarča

nasilja: neugotovljeno število Kitajcev so pobili, žensk posilili ter požgali številne kitajske domove in podjetja.

21. maja je po številnih pozivih in pritiskih doma in iz tujine, ter vse večjemu valu nasilja predsednik Suharto le naznanil svoj odstop. Na njegovo mesto je bil imenovan podpredsednik Habibie, ki je sestavil novo »reformirano vlado«, v kateri pa so ostali številni prejšnji ministri. Novi predsednik je oznanil izpustitev številnih političnih zapornikov (tudi Pakpahana in Pamungkasa), pozval ministrstva, da prekinajo sodelovanje s podjetji v lasti Suhartove družine in sorodnikov, ter podprl poveljnika vojske generala Wiranta, da je odpustil Suhartovega zeta kot komandanta strateške vojaške rezerve in ga postavil pred vojaško sodišče. Prav tako je oznanil, da bodo 1999. leta nove volitve in prišlo je do ustanovitve več kot 200 političnih strank.

Junija 1998 je sprožil preiskavo o premoženju predsednika Suharta in drugih funkcionarjev, ter iz ljudske posvetovalne skupščine izključil 41 članov zaradi suma korupcije, nepotizma in zarote. Kar nekaj jih je bilo tesnih Suhartovih sodelavcev. Naslednji mesec je iz skupščine izgnal še 7 njegovih sorodnikov.

Vseeno pa se Habibie ni mogel otresti slovesa, da deluje v dogovoru s predsednikom Suhartom. Študentje in opozicijske skupine in organizacije so še naprej zahtevale njegov odstop in da na svoje mesto postavi prehodno vlado.

Tudi v drugi polovici 1998. leta so se nadaljevali nemiri in demonstracije po celi državi, povzročeni z nezadovoljstvom glede hitrosti spremembe in reform, resnim pomanjkanjem hrane, pa tudi vse večjimi napetostmi in konflikti med različnimi etničnimi in verskimi skupinami.

PRVE DEMOKRATIČNE VOLITVE

Konec 1998. leta so objavili nove volitve predstavniškega doma (dewana) v juniju 1999 ter sklic zasedanja ljudske posvetovalne skupščine avgusta 1999, na katerem naj bi izvolili novega predsednika. Prišlo je tudi do sprememb volilne zakonodaje. Novi volilni sistem je kombiniral volitve iz okrajev in proporcionalne volitve. Na volitvah so lahko sodelovale samo stranke, ki so predlagale svoje kandidate v večjem številu. Prav tako uslužbenci v javni upravi niso bili več dolžni podpirati Golkar. Število sedežev v dewanu, ki so pripadali vojski, se je zmanjšalo iz 75 na 38, članstvo posvetovalne skupščine pa se je zmanjšalo iz 1000 članov na 700 (od teh je 500 članov zakonodajalnega predstavniškega doma – dewana, 135 jih izvolijo parlamenti provinc, 65 pa jih imenuje splošni volilni odbor).

Tudi v 1999. letu so se nemiri nadaljevali. V spopadih med muslimani in kristjani na otoku Ambon v provinci Maluku je bilo ubitih več kot 150 ljudi.

Golkar je imenoval predsednika Habibieja za svojega edinega predsedniškega kandidata, čeprav so se nekateri v stranki bali, da bo njegov imidž povezanosti z bivšim predsednikom Suhartom zmanjšal volilni rezultat stranke. Tri vodilne opozicijske stranke – stranka indonezijskega demokratičnega boja Megawatijeve, stranka nacionalnega prebujenja Abdurrahmana Wahida in stranka nacionalnega mandata Amiena Raisa so se odločile povezati v neformalno koalicijo proti Golkarju. Njihovo zvezo so že od vsega začetka prežemali spori in nezaupanje.

V volilni kampanji je sodelovalo 48 strank in junijskih

volitev 1999 se je udeležilo 118 milijonov ljudi, kar je predstavljalo 91 % volilno udeležbo.

Megawatina stranka je dosegla 34 % vseh glasov in osvojila 154 parlamentarnih sedežev, na drugem mestu je bila Golkar z 20 % glasov in 120 sedeži (slab rezultat v mestih in dober na oddaljenih otokih – verjetno zaradi podkupovanja – glej moje potovalne zapise na otoku Lombok), na tretjem mestu pa Raisova stranka s 7 % glasov in 35 sedežev. V predstavniškem domu si je zagotovilo sedeže še 14 manjših strank, s skupaj osvojenimi 7 % glasov.

Glede na volilne rezultate sta Megawatijeva in Habibie postala glavna kandidata za predsednika. Ker pa je posvetovalna skupščina na tajnem glasovanju zavrnila njegovo kandidaturo, se je Habibie odpovedal kandidaturi nekaj ur pred predsedniškim glasovanjem. Megawatijeva je dobila samo 313 glasov, Abdurrahman Wahid pa 373, saj so ga podprle številne muslimanske stranke, pa tudi Golkar, ko se je Habibie umaknil.

Proglasitev Wahidove zmage je sprožila bes Megawatinih privržencev v Jakarti in povsod po Javi, ter tudi na Baliju. Posvetovalna skupščina je nato izvolila Megawatijevo za podpredsednico kabineta. Novi kabinet imenovan oktobra 1999 je odražal prizadevanja po narodni pomiritvi, saj je vključeval tako muslimanske kot nacionalne predstavnike, pa tudi predstavnike nejavanezijskih ljudstev (Acehnezov, Bugizov, Irianezov, Batakov, Sumatrancev in Balinezov). Predstavniki etničnih Kitajcev je bil imenovan za glavnega gospodarskega ministra, general Wiranto pa je bil odstavljen tako iz vlade (na njegovo mesto je bil kot obrambni minister prvič imenovan civilist) kot iz mesta glavnega komandata indonezijske vojske.